

Eläkebarometri 2020

Sakari Nurmela, Kantar TNS Oy

Tutkimuksen toteuttaminen

Aineiston kerääminen ja kohderyhmä

Tutkimukseen vastanneet edustavat maamme 18–79-vuotiasta väestöä (pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat).

Kyselyyn vastasi 1 005 henkilöä 4.–15.5.2020 välisenä aikana.

Haastattelut kerättiin tietokoneavusteisin puhelinhaastatteluin osana Kantar TNS Oy:n puhelinomnibustutkimusta.

Tulosten tilastollinen virhemarginaali on noin $\pm 3,1$ prosenttiyksikköä.

Tutkimuksen sisältö

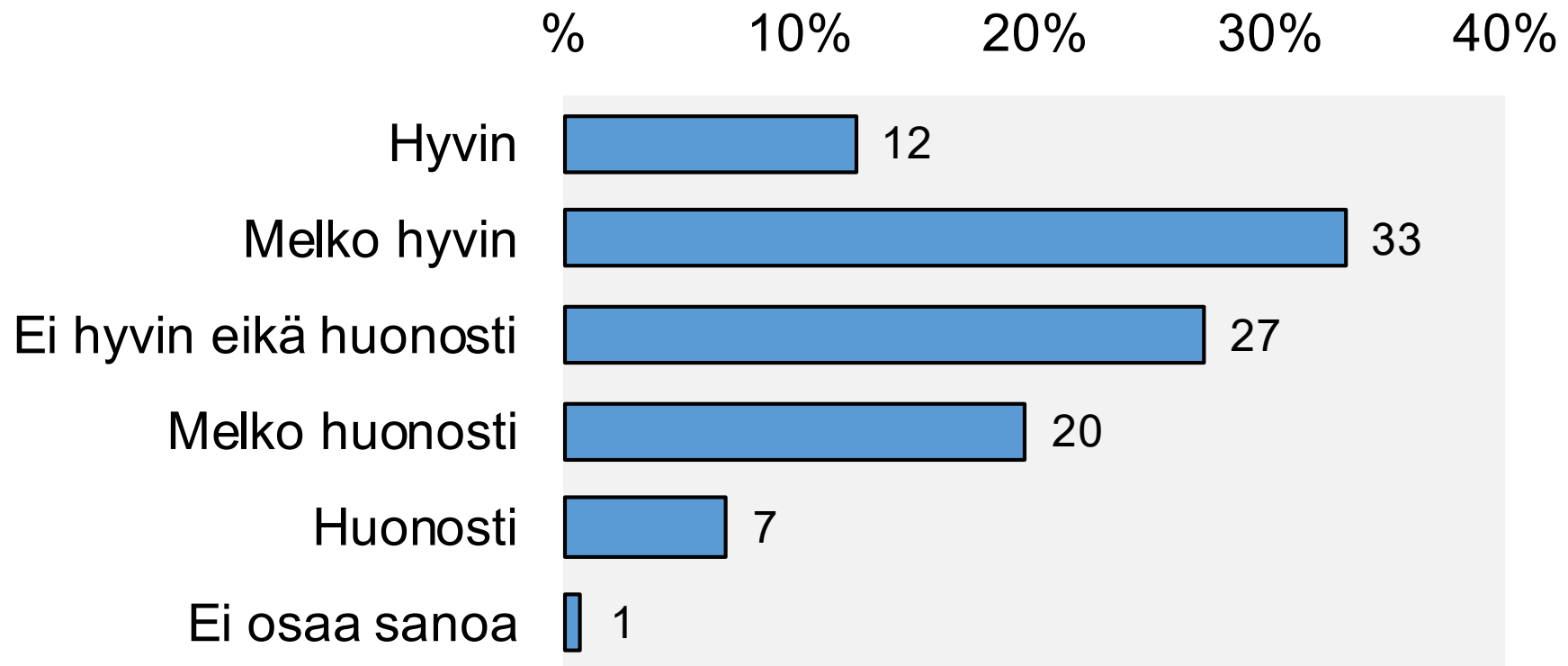
Tutkimuksessa käsiteltiin mm. seuraavia teemoja:

- eläketurvan tunteminen,
- käsitykset omista toimeentuloedellytyksistä eläkeaikana,
- eläkkeisiin liitetyt mielipiteet,
- eläkkeisiin liittyvät periaatteelliset asiat,
- eräiden toimenpiteiden kannatettavuus tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa,
- koronapandemian vaikutukset eläkejärjestelmään kohdistettuun luottamukseen ja omaan talouteen.

Keskeisiä tuloksia

Eläketurvan tunteminen

Eläketurvan tunteminen. Tuntee... (%), n=1005

Eläketurvan tunteminen – havainnointia

Tietämys vaikuttaa edelleen hieman kohentuneen. Varsinkin huonosti tietäviä on nyt aiempaan vähemmän.

Ikä on merkittävin koettuun tietämykseen vaikuttava tekijä. 65-vuotiaiden ja iäkkäämpien enemmistö (73 %) on asiasta kohtuullisesti perillä, alle 25-vuotiaista vain 12 prosenttia.

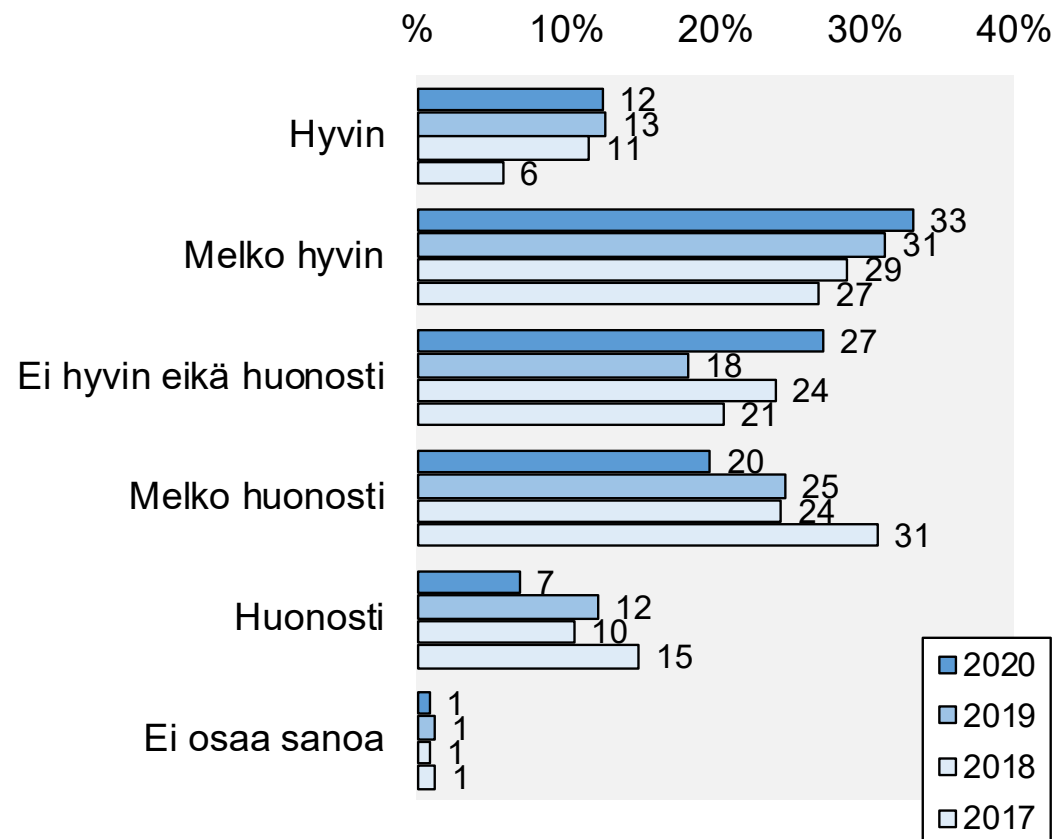
Ammattiryhmistä (luonnollisesti) eläkeläiset ovat ne, joihin kuuluvista löytää keskimääräistä enemmän eläketurvaa tuntevia.

Myös yrittäjät sekä toimihenkilöväestöön (sekä ylemmät että alemmat) lukeutuvat kokevat olevan asiasta keskimääräistä paremmin perillä. Työntekijät ja opiskelijat taas ovat esimerkkejä päinvastaisesta.

Lisäksi vaikuttaa siltä, että hyvän koulutuksen kautta syntyvät taloudelliset resurssit indikoivat keskimääräistä laajempaa tietämystä.

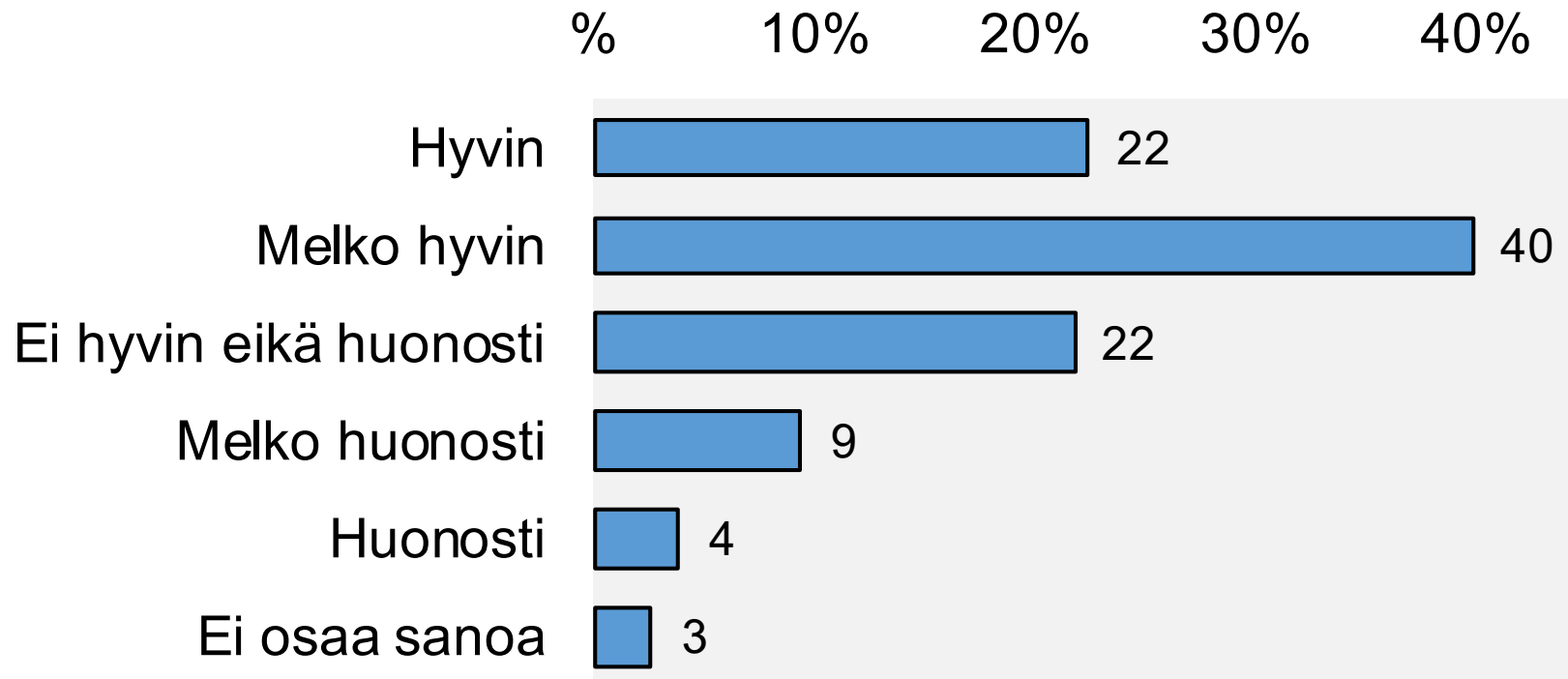
Silti on todettava, että tietämättömien osuus on melkein missä tahansa väestöryhmässä melko suuri.

Eläketurvan tunteminen. Tuntee... (%),
n=1005, 1003, 1004, 1002

Toimeentulo eläkeaikana

Kuinka hyvin arvioi tulevansa toimeen eläkeaikana
(%), n=1005

Toimeentulo eläkeaikana – havainnot

Tulos on varsin samankaltainen kuin aiemmin mitatut. Erot aiemmin toteutettuihin tutkimuksiin ovat hyvin vähäiset.

Suurituloisimmista talouksista löytää suhteellisesti ottaen eniten niitä, jotka arvioivat toimeentulomahdollisuutensa hyviksi.

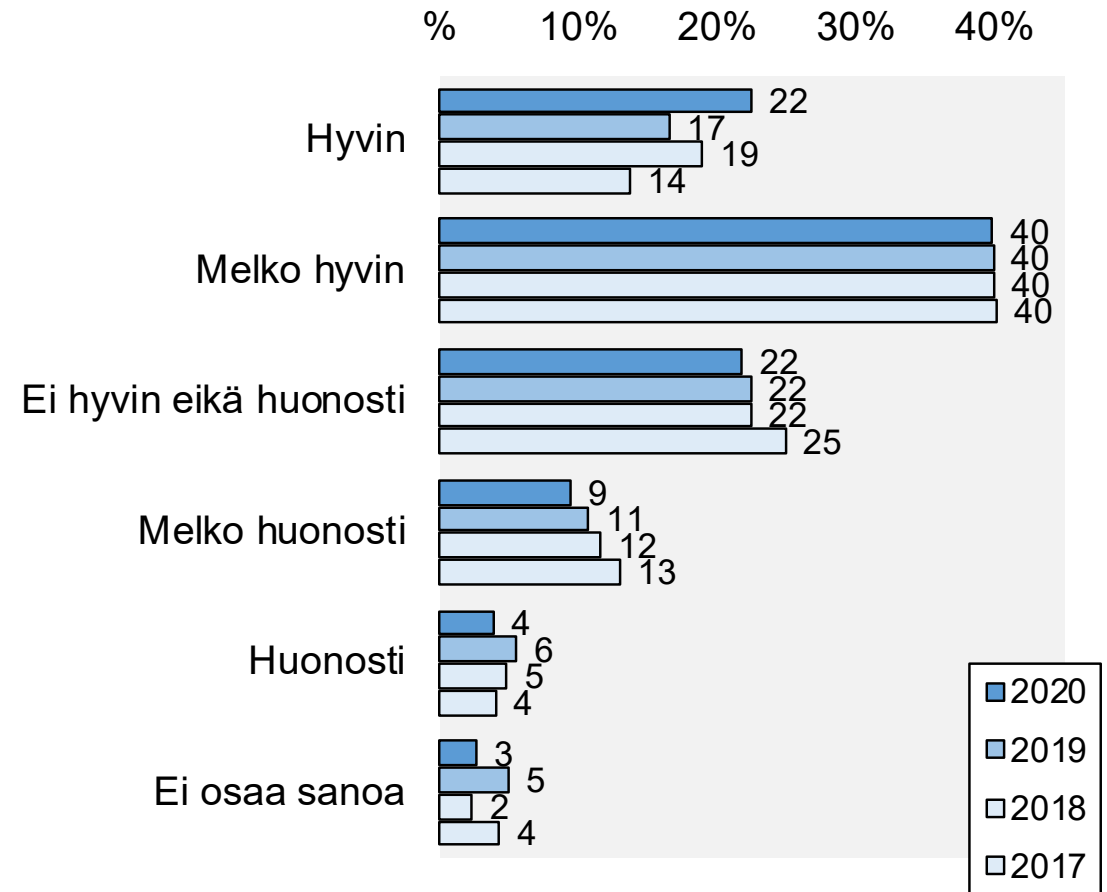
Silti melkein kaikissa tutkituissa väestöryhmissä ajatus kohtuullisesta toimeentulosta on vallitseva.

Pienituloisimmistakin selvästi useampi pitää mahdollisuuksiaan hyvinä kuin heikkoina.

Eri ikäryhmistä yli 65-vuotiaat suhtautuvat toimeentulon riittävyyteen kaikkein optimistisimmin. Myös alle 25-vuotiaista keskimääräistä useampi arvelee tulevaisuutensa eläkeaikana hyvin toimeen.

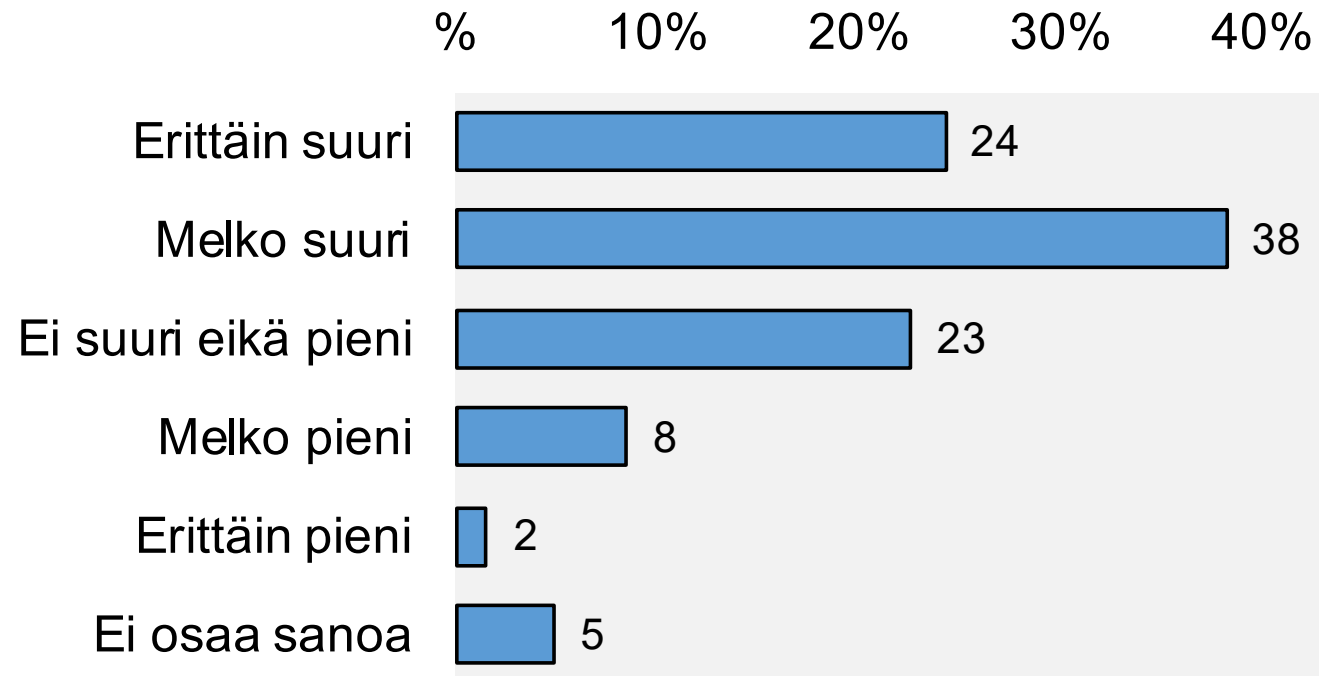
Näiden ääripäiden väliin jäävät ikäryhmät (ja niistä varsinkin 35–49-vuotiaat) eivät ole asiasta aivan yhtä varmoja. Silti heistäkin selvästi useampi näkee tulevaisuutensa tältä osin myönteisenä kuin kielteisenä.

Kuinka hyvin arvioi tulevaisuutta eläkeaikana (%)
(%), n=1005, 1003, 1004, 1002

Lakisääteisten eläkkeiden merkitys

Kuinka suureksi arvioi lakisääteisten eläkkeiden merkityksen eläkeajan toimeentulossaan (%), n=1005

Lakisääteisten eläkkeiden merkitys – havaintoja

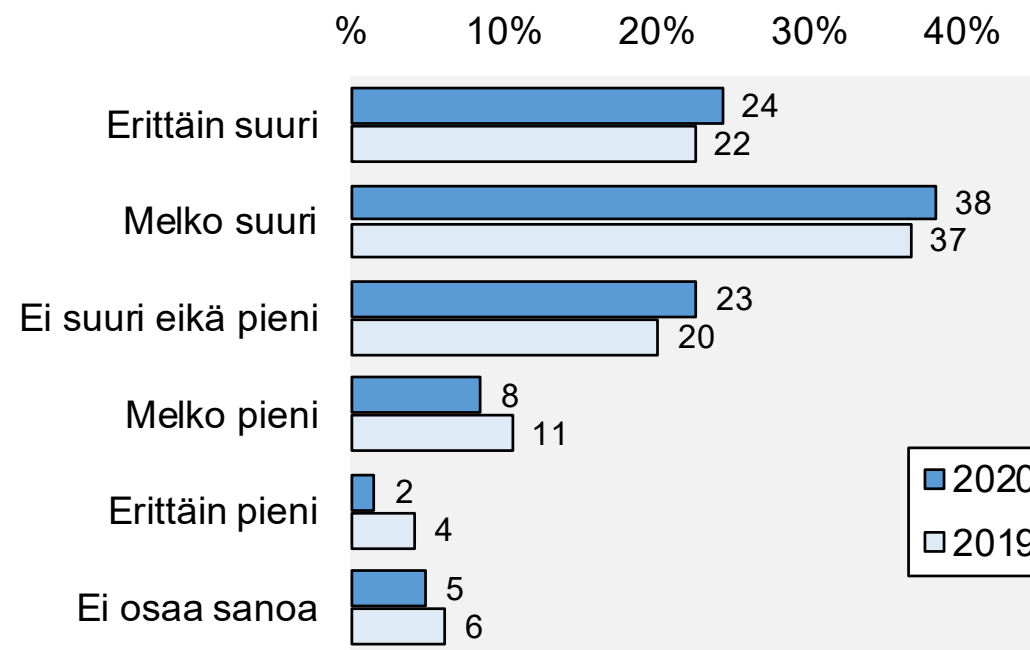
Lakisääteisten eläkkeiden merkitys koetaan vähintään yhtä tärkeäksi kuin vuosi sitten.

Keskimääräistä selvästi useampi 50 vuotta täyttänyt pitää lakisääteisten eläkkeiden olevan merkittävässä osassa oman eläkeaikansa toimeentulossa.

Eläkeläiset itse, alemmat toimihenkilöt sekä keskituloisten talouksien jäsenet voi mainita samasta syystä.

Kuinka suureksi arvioi lakisääteisten eläkkeiden merkityksen eläkeajan toimeentulossa (%),

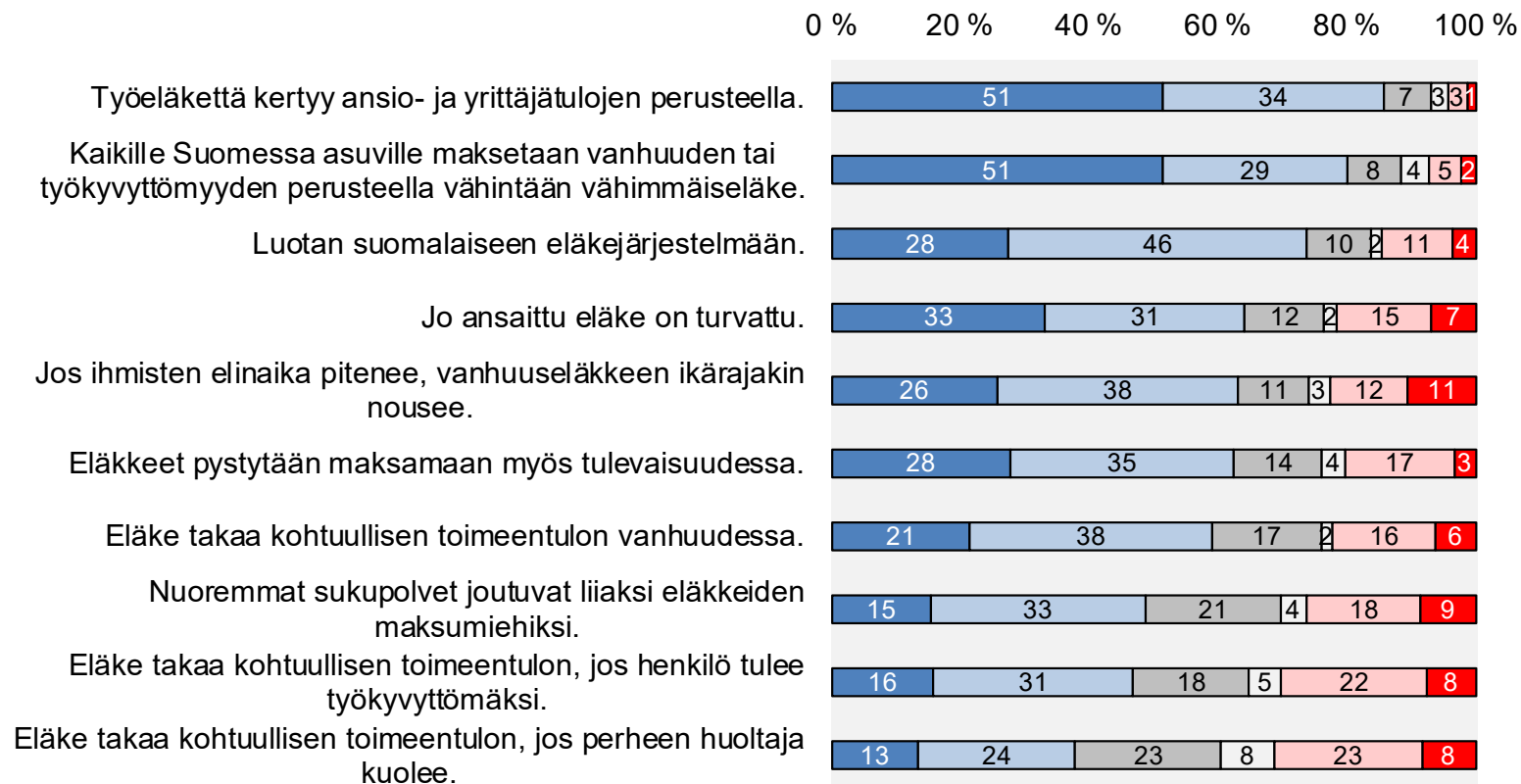
n=1005, 1003

Eläkemieli

Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä (%), n=1005

- Täysin samaa mieltä
- Ei osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Eläkemieliopiteet – havaintoja

Eläkkeitä koskevat käsitykset eivät ole juurikaan muuttuneet vuoden takaisesta.

Joukon vanhimpien luotto maamme eläkejärjestelmään on selvästi vahvempaa kuin keski-ikäisten. Eläkeikäisistä (65+) yhdeksän kymmenestä (87 %) sanoo luottavansa siihen.

Eläkeläisillä on myönteisempi näkemys järjestelmästä kuin muihin ammattiryhmiin kuuluvilla. Myös keskimääräistä useampi ylempi ja alempi toimihenkilö kertoi luottavansa siihen. Osa yrittäjistä ja muutama työntekijä erottuvat keskimääräistä kriittisemmän suhtautumisensa vuoksi.

Kaikkein vanhimmilla ja nuorimmilla on selvästi voimakkaampi luottamus kuin keski-ikäisillä siihen, että eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa.

Miehistä hieman useampi kuin naisista luottaa siihen, että rahat riittävät eläkkeiden maksamiseen myös jatkossa.

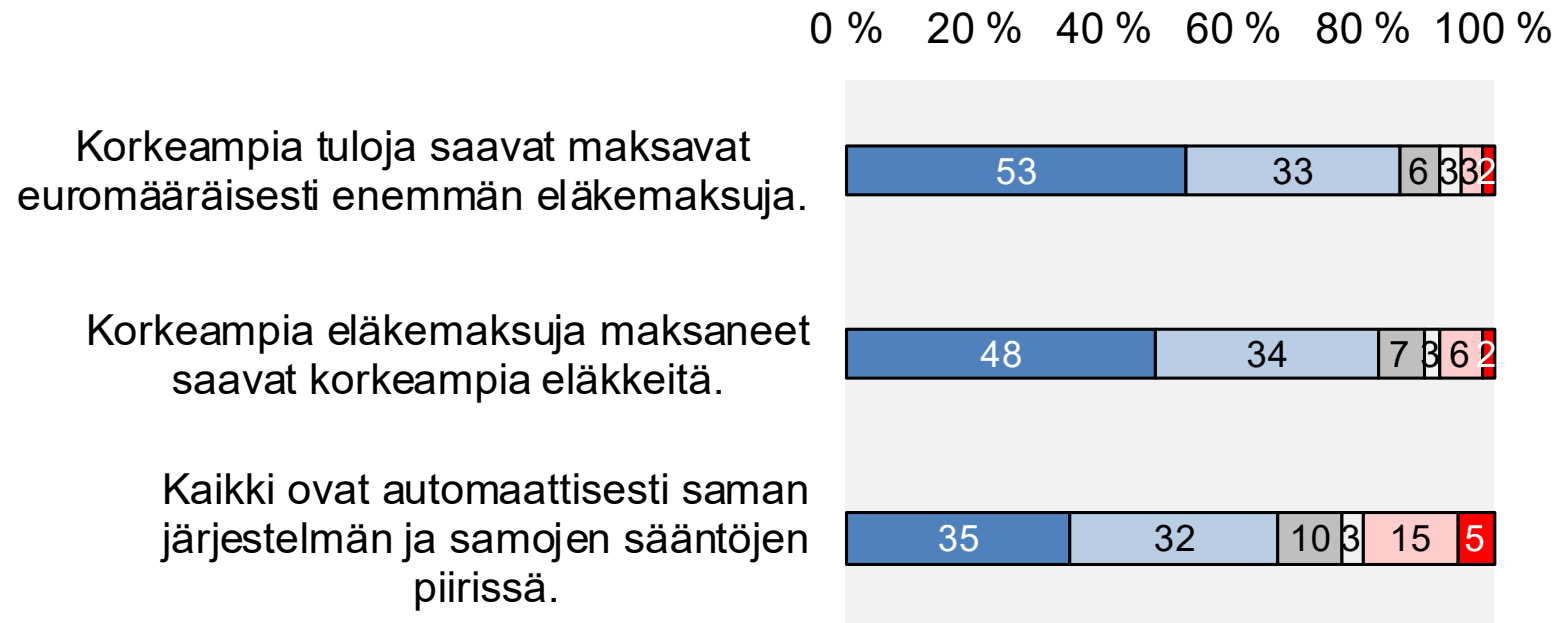
Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä: täysin + jokseenkin samaa mieltä -osuudet (%), n=1005, 1003, 1004, 1002

Eläkkeisiin liittyviä periaatteita

Mielipiteitä eläkkeisiin liittyvistä periaatteista (%), n=1005

- Täysin samaa mieltä
- Jossain määrin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Ei osaa sanoa
- Jossain määrin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Eläkkeisiin liittyviä periaatteita – havaintoja

Väittämässä *Suomessa kaikki ovat saman järjestelmän ja samojen sääntöjen piirissä* sanottu on erityisesti vasemmistoliiton kannattajien omaksuma näkemys. Miehistä hieman useampi kuin naisista on tätä mieltä, ylemmistä toimihenkilöistä ja yrittäjistä jonkin verran suurempi osa kuin muista ammattiryhmistä.

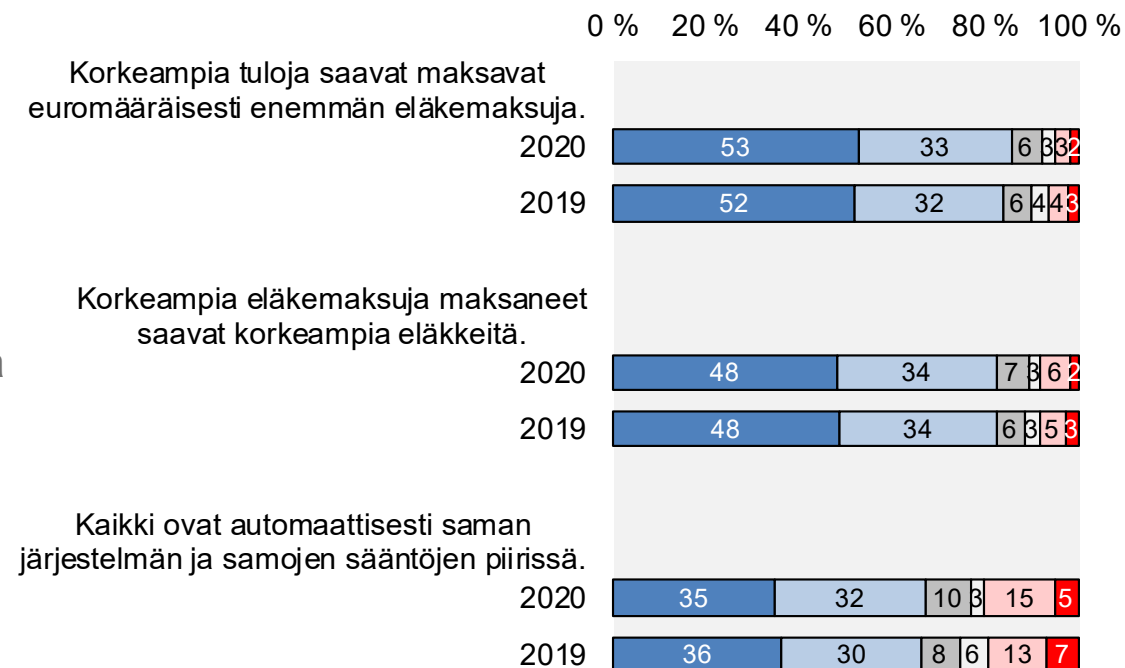
Eniten ansaitsevat ja koulutetut, pitävät keskimääräistä useammin kannatettavana sitä, että enemmän ansaitsevat maksavat enemmän eläkemaksuja.

Keskimääräistä useampi eniten ansaitseva, ylempi toimihenkilö, kokoomuslainen, keskustalainen ja perussuomalainen uskoo, että korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä.

Eläkkeisiin liittyvissä periaatteellisissa käsityksissä ei ole tapahtunut muutosta kuluneen vuoden aikana.

Mielipiteitä eläkkeisiin liittyvistä periaatteista (%), n=1005, 1003

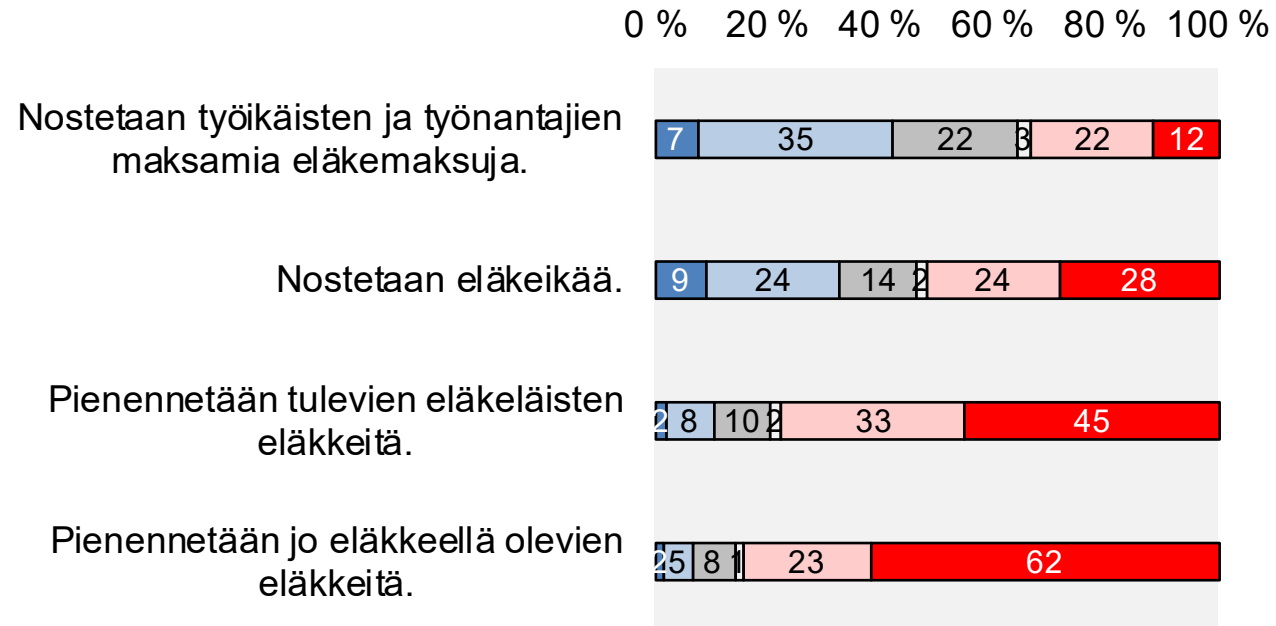
- Täysin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Jossain määrin samaa mieltä
- Ei osaa sanoa
- Jossain määrin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Eräiden toimenpiteiden kannatettavuus

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa (%),
n=1005

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Ei osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Eräiden toimenpiteiden kannatettavuus – havainnot 1

Nykyisten eläkkeiden pienentäminen saa täystuomion kaikilta väestöryhmiltä.

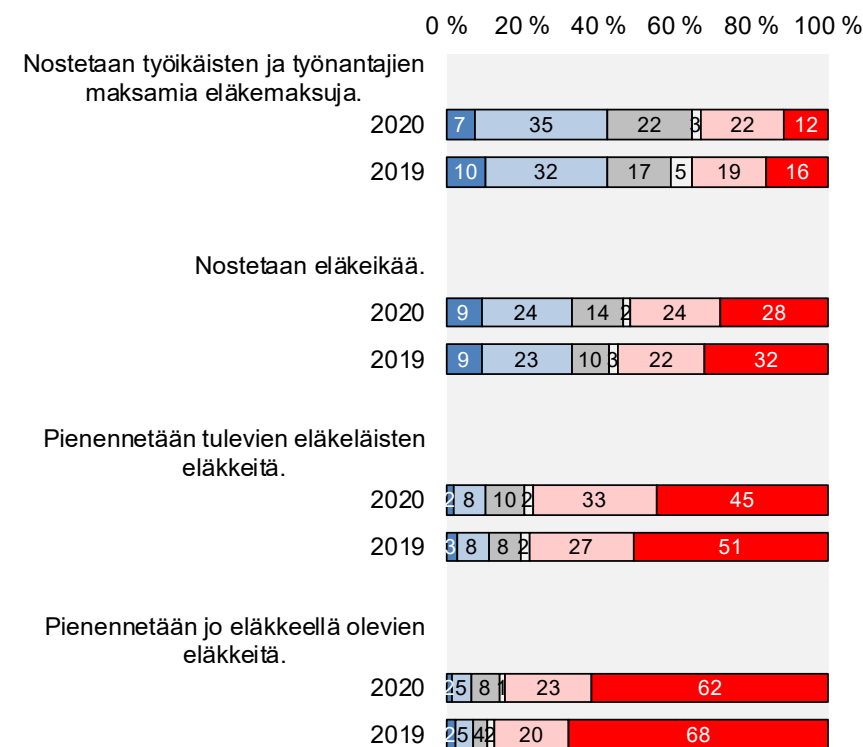
Eläkkeellä olevat, kohta eläkkeelle jäävät sekä vähemmän koulutetut ovat näkemyksissään vielä keskimääräistä jyrkempiä.

Samat väestöryhmät erottuvat silloinkin, kun puhe on tulevien eläkeläisten eläkkeiden pienentämisestä. Tässä he saavat tukea etenkin työntekijöiltä sekä 20–50 000 € vuodessa ansaitsevilta.

Eläkeiän nostaminen sopisi monelle ylemmälle toimihenkilölle ja johtajalle, korkeasti koulutetulle ja hyvätuloiselle. Saman voi todeta eräistä pääkaupunkiseudulla asuvista sekä kokoomusta kannattavista.

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa (%), n=1005, 1003

- Täysin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Ei osaa sanoa
- Täysin eri mieltä

Eräiden toimenpiteiden kannatettavuus – havaintoja 2

Miehistä suurempi osa kuin naisista pitää eläkeiän nostamista suotavana ratkaisuna. Eri ikäisistä eläkeikäiset suhtautuvat asiaan keskimääräistä suopeammin.

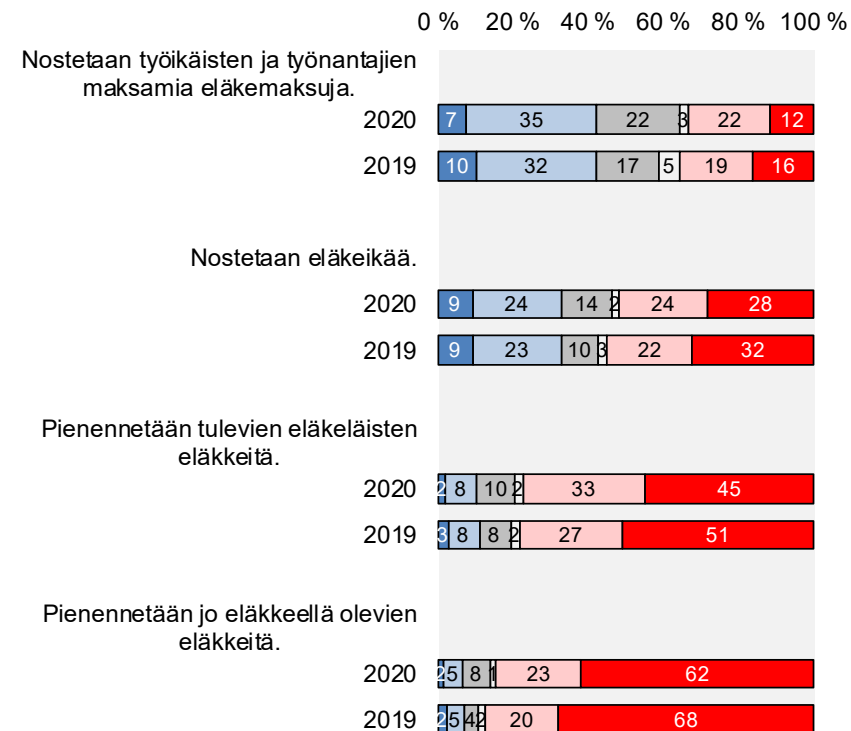
35–64-vuotiaat, perus- tai ammatillisen koulutuksen saaneet sekä perussuomalaisten, SDP:n ja vasemmistoliiton kannattajat ovat esimerkkejä niistä ryhmistä, jotka eivät pidä eläkeiän nostamista hyvänä ajatuksena.

Eläkemaksujen nostaminen herättää närää yrittäjissä. Heidän enemmistönsä (56 %) on ajatusta vastaan. Sosialidemokraatit taas suhtautuvat ajatukseen suhteellisen myönteisesti. Heidän enemmistönsä (54 %) otti kantaa sen puolesta.

Koulutus jakaa tässä käsityksiä. Vähiten muodollista koulutusta saaneista moni vastustaa työeläkemaksujen nostamista, kun enemmän koulutetut pitävät sitä varsin usein ainakin jossain määrin kannatettavana ideana.

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa (%),
n=1005, 1003

- Täysin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Ei osaa sanoa
- Täysin eri mieltä

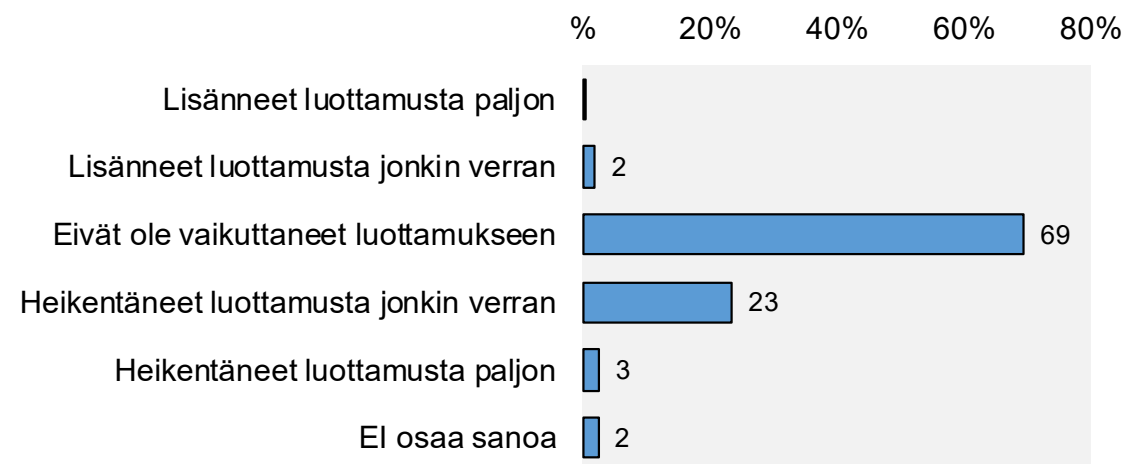
Koronapandemian vaikutukset – havainnot 1

Valtaenemmistön (69 %) luottamukseen koronaviruksen aiheuttamilla asioilla ei ole ollut vaikutusta. Silti voi todeta, että niitä joiden luottamusta ne ovat nakertaneet (26 %), on yli kymmenen kertaa enemmän kuin sellaisia, joiden luottamus on lisääntynyt (2 %).

Keskimääräistä useampi 50–64- sekä 34–49-vuotias kertoi heikentyneestä luottamuksesta. Saman voi todeta eräistä taajaan asutuissa kunnissa asuvista sekä perussuomalaisista ja vihreiden kannattajista.

Kaikkiin tutkittuihin väestöryhmiin kuuluvien enemmistö kuitenkin kertoivat, ettei tapahtunut ole vaikuttanut heidän käsityksiinsä eläkejärjestelmästä.

Koronaviruspandemian vuoksi yleiseen taloustilanteeseen kohdistuneiden haasteiden vaikutus eläkejärjestelmään kohdistettuun luottamukseen (%), n=1005

Koronapandemian vaikutukset – havainnot 2

Suhteellisen harva kokee huolta siitä, että koronaviruksen vuoksi joutuisi kärsimään merkittävästä toimeentulon heikkenemisestä.

Eniten tilanne on vaikuttanut työttömiin ja yrittäjiin. Heistä keskimääräistä useampi kertoi toimeentulonsa jo heikentyneen merkittävästi koronapandemian takia.

Eläkeläiset ja eläkeikäiset erottuvat joukosta siksi, että heillä on keskimääräistä selvästi vähemmän syytä olla asiasta huolissaan.

Missä määrin koronavirusepidemiassa huolestuttaa se, että toimeentulo heikkenee merkittävästi (%), n=1005

